

Statens fastighetsverk
Box 2263
103 16 Stockholm

Beslut

Datum 2015-11-23
Dnr 3.4.3-4219-2014

Skyddsbestämmelser för det statliga byggnadsminnet Gripsholms slott, fastigheterna Gripsholms slott 1:1, Mariefred 2:7 och 2:15 samt Gripsholm 4:109, Strängnäs kommun, Södermanlands län

Riksantikvarieämbetet beslutar med stöd av 6 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen att skyddsbestämmelser enligt här bifogade bilagor 1-3 ska gälla för det statliga byggnadsminnet Gripsholms slott. Skyddsföreskrifter i regeringens beslut 1995-04-20 upphör därmed att gälla.

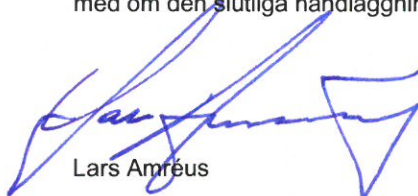
Redogörelse för ärendet

Kungl. Maj:t beslutade 1935-01-25 att Gripsholms slott skulle utgöra byggnadsminnesmärke enligt kungörelsen (1920:744) rörande det offentliga byggnadsväsendet. 1995 fattade regeringen beslut om utökning och fastställande av skyddsföreskrifter.

Ett förslag till nya skyddsbestämmelser har remitterats till den förvaltande myndigheten Statens fastighetsverk (SFV) i två omgångar, 2014-11-25 och 2015-08-27. Synpunkter lämnade av SFV har beaktats i bilagda skyddsbestämmelser.

Beslut i detta ärende har fattats av riksantikvarien Lars Amréus efter föredragning av handläggaren Fredrik Innerstedt. Även överantikvarien Knut Weibull, avdelningschefen Qaisar Mahmood och t.f. enhetschefen Almir Cehajic har varit med om den slutliga handläggningen.

Riksantikvarieämbetet
Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

Lars Amréus

Fredrik Innerstedt

Bilaga:

Bilaga 1-3 Skyddsbestämmelser med situationsplaner

Kopia till:

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Sörmlands museum

Strängnäs kommun

RAÄ/Bebyggelseregistret

Skyddsbestämmelser

Byggnadsminnet omfattar fastigheterna Gripsholms Slott 1:1, Mariefred 2:7 och 2:15 samt Gripsholm 4:109.

Fastigheten Gripsholm 1:9 är i enskild ägo och ingår inte i byggnadsminnet. Skyddsbestämmelserna avser de byggnader m.m. som markerats på situationsplan (bilaga 2 och 3) och återfinns på nedanstående förteckning.

1	Slottet	20	Stora stallgården	37	Jordkällare
2	Tvättstugan	21	Lilla stallgården	38	Arrendatorsbostaden
3	Vindbryggan	22	Uthus, till Lilla stallgården	39	Västra flygeln, till
4	Växthuset	23	Tvättstuga, till Lilla stallgården		Arrendatorsbostaden
5	Vaktmästarbostaden	24	Garage, till Lilla stallgården	40	Östra flygeln, till
6	Verkstaden	25	Bomlers smedja		Arrendatorsbostaden
7	Tvårboden och vagnslider	26	Uthus, till Bomlers smedja	40A	Garage, till
8	Gamla värdshuset	27	Näsängsudden		Arrendatorsbostaden
9	Uthus, till Gamla värdshuset	28	Uthus, till Näsängsudden	41	Tvättstuga
10	Toalettbyggnad	29	Smedja, till Näsängsudden	42	Vedbod/garage
11	Fruktkällaren	29A	Uthus, till Näsängsudden	43	Mejeriet
12	Berzelius laboratorium	30	Hjortvaktarstugan	44	Uthus, till
13	Röda magasinet	31	Uthus, till Hjortvaktarstugan		Trädgårdsmästarbostaden
14	Malkvarnen (Röda ladan)	32	Vedbod, till Hjortvaktarstugan	45	Trädgårdsmästarbostaden
15	Musteriet	33	Jordkällare, till	46	Virkeslada
16	Kronomagasinet		Hjortvaktarstugan	47	Smedja
17	Norra flygeln	34	Hjortladan	48	Elhus
18	Södra flygeln	35	Utfodringslada		
19	Gustav III:s stall (Röda stallet)	36	Uthus, till f.d. fruktodling		

- Byggnaderna ska vårdas och underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhåll ska utföras med material och metoder som är anpassade till byggnadernas egenart. Området ska vårdas och underhållas på sådant sätt att byggnadsminnets kulturhistoriska värden inte minskar.
- Byggnadsminnets bebyggelsestruktur och karaktär ska behållas, varför området inte ytterligare får bebyggas.
- Följande byggnader får inte rivas, vare sig i sin helhet eller delar därav, ej heller flyttas, byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras till sin *exteriör*. Byggnadernas *stomme*, d.v.s. alla bärande delar och konstruktioner, får inte rivas, byggas om eller ersättas med andra material. Ingrepp i eller ändring av *planlösning* eller *fast inredning* får inte göras. Med fast inredning avses t.ex. dörrar och dörrfoder, fönster och fönsteromfattningar, taklister, golvbeläggning och eldstäder.

Invändiga *ytskikt* och *omålade väggytor* får inte övertäckas, övermålas eller på annat sätt förändras. Med *ytskikt* avses t.ex. samtliga lager av färg, puts och tapeter.

1	Slottet	13	Röda Magasinet	16	Kronomagasinet
---	---------	----	----------------	----	----------------

- Följande byggnader får inte rivas, vare sig i sin helhet eller delar därav, ej heller flyttas, byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras till sin *exteriör*. Byggnadernas *stomme*, som tillkommit före 1950, får inte rivas, byggas om eller ersättas med andra material. Ingrepp i eller ändring av *planlösning* eller *fast inredning* tillkommen före 1950 får inte göras.

Ytskikt får inte ändras utan samråd med antikvarisk expertis. Underlag för samrådet ska utgöras av relevant undersökning (t.ex. av underliggande *ytskikt*) och dokumentation. Dokumentationen ska tillsändas Riksantikvarieämbetet. Kulturhistoriskt värdefulla *ytskikt* eller dekorativt måleri som påträffas får inte övertäckas, övermålas eller på annat sätt förändras.

5	Vaktmästarbostaden	14	Malkvarnen (Röda ladan)	25	Bomlers smedja
8	Gamla värdshuset	19	Gustav III:s stall (Röda stallet)	27	Näsängsudden
11	Fruktkällaren	20	Stora stallgården		
12	Berzelius laboratorium	21	Lilla stallgården		

5. Följande byggnader får inte rivas, vare sig i sin helhet eller delar därav, ej heller flyttas, byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras till sin *exteriör*. Byggnadernas *stomme*, som tillkommit före 1950, får inte rivas, byggas om eller ersättas med andra material.

Ingrepp i eller ändring av *planlösning* eller *fast inredning* tillkommen före 1950 får inte göras.

2	Tvättstugan	35	Utfodringslada	Arrendatorsbostaden
4	Växthuset	38	Arrendatorsbostaden	43 Mejeriet
17	Norra flygeln	39	Västra flygeln, till	45 Trädgårdsmästarbostaden
18	Södra flygeln		Arrendatorsbostaden	
30	Hjortvaktarstugan	40	Östra flygeln, till	

6. Följande byggnader får inte rivas, vare sig i sin helhet eller delar därav, ej heller flyttas, byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras till sin *exteriör*.

Byggnadernas *stomme*, som tillkommit före 1950, får inte rivas, byggas om eller ersättas med andra material.

3	Vindbryggan	26	Uthus, till Bomlers smedja	36	Uthus, till f.d. fruktodling
6	Verkstaden	28	Uthus, till Näsängsudden	37	Jordkällare
7	Tvärboden och vagnslider	29	Smedja, till Näsängsudden	41	Tvättstuga
9	Uthus, till Gamla värdshuset	31	Uthus, till Hjortvaktarstugan	42	Vedbod/garage
15	Musteriet	32	Vedbod, till	44	Uthus, till
22	Uthus, till Lilla stallgården		Hjortvaktarstugan		Trädgårdsmästarbostaden
23	Tvättstuga, till Lilla stallgården	33.	Jordkällare, till	46	Virkeslada
24	Garage till Lilla stallgården	34	Hjortladan	47	Smedja

7. Inför förändring av följande byggnaders *exteriör* skall samråd ske med Riksantikvarieämbetet.

10	Toalettbyggnaden	40A	Garage, till	48	Elhus
29A	Uthus, till Näsängsudden		Arrendatorsbostaden		

8. Inom byggnadsminnet får ej viddas sådana åtgärder med mark och vegetation som minskar dess kulturhistoriska värde. Områdets topografi, vegetativa struktur, vägsystem, alléer, trädtrader och trädgrupper får inte förändras och friväxande solitärer får inte tas bort. Anlagda planteringar, räcken, trappor, kajer och liknande anordningar får inte flyttas, tas bort eller på annat sätt förändras. Tillskott som skyltar och belysning får ej placeras inom området.

Om det finns särskilda skäl får, enligt 7 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen, byggnadsminnet ändras i strid mot skyddsbestämmelserna efter tillstånd. Ansökan om tillstånd till sådan ändring lämnas på en särskild blankett till Riksantikvarieämbetet.

Upplysningar

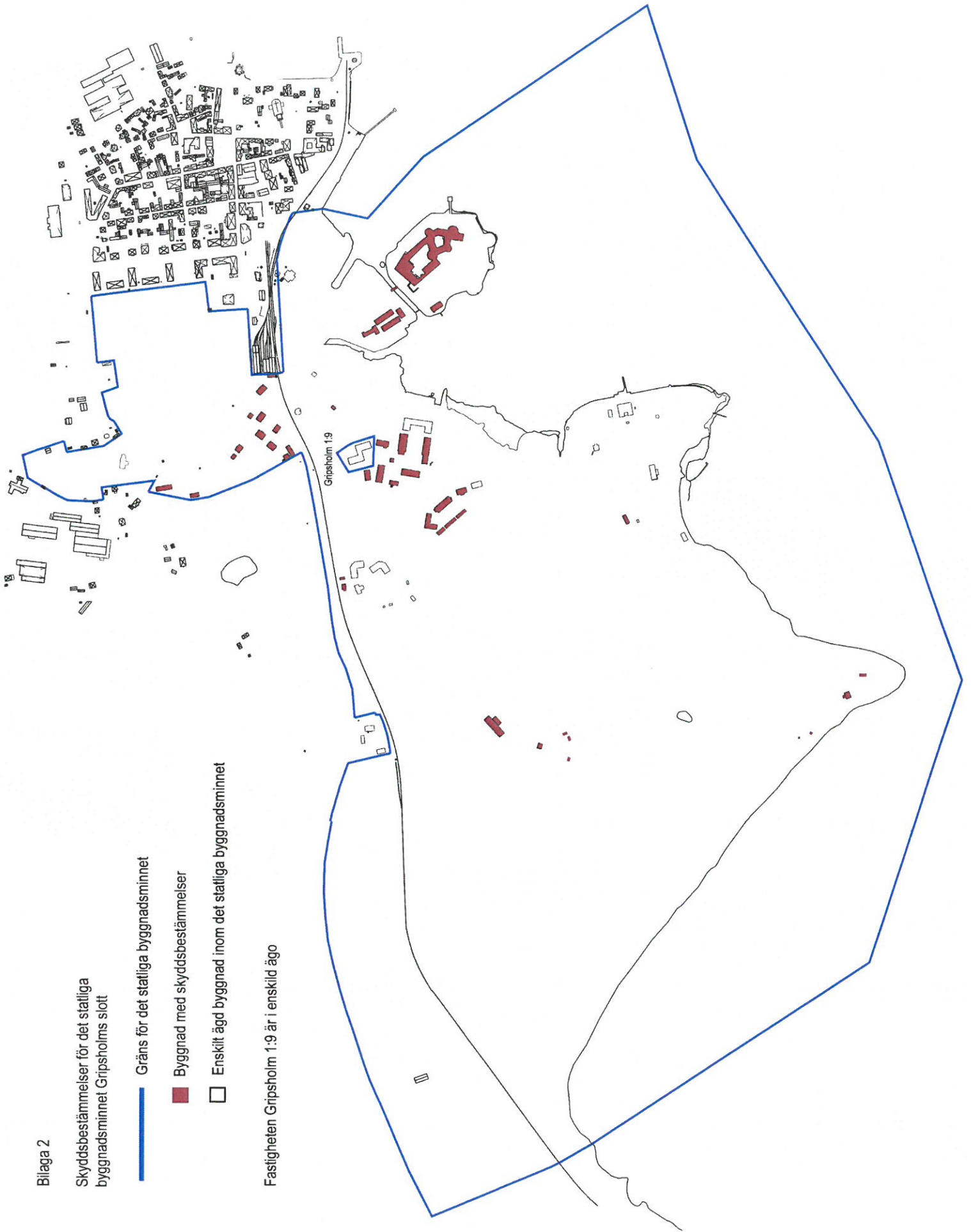
Om ändring av enskilt ägd byggnad på statens mark inom det statliga byggnadsminnet innebär ändring av anslutande mark, t.ex. vid tillbyggnad, är markåtgärden tillståndspliktig enligt ovan. Fornlämningar inom området för det statliga byggnadsminnet, exempelvis Kärnbo kyrkoruin, omfattas av 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950), för vilka länsstyrelsen är tillsynsmyndighet.

Bilaga 2

Skyddsbestämmelser för det statliga byggnadsminnet Gripsholms slott

- Gräns för det statliga byggnadsminnet
- Byggnad med skyddsbestämmelser
- Enskilt ägd byggnad inom det statliga byggnadsminnet

Fastigheten Gripsholm 1:9 är i enskild ägo

Bilaga 3

Del av det statliga byggnadsminnet

Skyddsbestämmelser för det statliga byggnadsminnet Gripsholms slott

Byggnadsnummer enligt förteckning

Fastigheten Gripsholm 1:9 är i enskild ägo

